

Universitätsbibliothek Paderborn

Cvrsvs Theologici ...

Ea Brevitate Conscriptus, Qvam Tot Tantarvmqve Rervm Amplitudo Et
Varietas Patitvr ...

Quas Prima Pars Et Prima Secundæ Divi Thomæ Complectvntvr -
Qvæstiones Insvper Ad Mores & praxim spectantes, quæ peculiarem cum
Scholasticis habent connexionem, declarantur

Carleton, Thomas Compton

Leodii, 1659

Sect. V. Vtrùm, & ad quæ, detur in Dei appetitus innatus.

urn:nbn:de:hbz:466:1-13718

SECTIO QUINTA.

Vtrum, & ad quæ, detur in Deo appetitus innatus.

I. *An detur in Deo appetitus innatus.* **Q**UÆSTIO hæc, & parvi momenti est, & tota ferme de modo loquendi, eaque de causâ non est illi diuinus inherendum.

II. *Quid sit appetitus innatus.* Ut verò clariùs procedamus, notandum, appetitum innatum, ut supra dictum est, Disp. 13. sect. 2. esse propensionem alienius ad bonum suum. Hæc porrò propensio, ut propriè constituat appetitum innatum, videtur distinctionem realem à re, quam appetit, requirere; nihil quippe appetit seipsum.

III. *Pater æternus habet appetitum innatum ad producendum Filium.* Hinc infero primò, Patrem æternum habere appetitum innatum ad Filium, & generationem passivam; ab his namque realiter distinguitur. Idem est de Patre & Filio respectu Spiritus Sancti, & Spirationis similiter passivæ; eadem enim utrobique est ratio.

IV. *Omnipotentia habet appetitum innatum ad creaturas.* Infero secundò, Omnipotentiam in Deo habere propensionem innatam, seu appetitum ad communicandum se creaturis. Ratio est: inprimis enim hic intercedit distinctio realis: deinde creaturæ sunt aliquo modo bonum Dei, utpote quas producendo, virtutem suam ostendit, & administrando, sapientiam.

V. *Distinctio virtualis non fundat appetitum innatum propriè dictum.* Infero tertio: In iis inter quæ in divinis datur distinctio tantum virtualis, non reperitur appetitus innatus propriè dictus; defectu scilicet distinctionis, quam ad huiusmodi appetitum requiri diximus realem. Essentia itaque respectu Paternitatis, intellectio respectu volitionis, &c. non habent appetitum innatum, nisi ad summum virtutem. Ratio est, nam, ut supra diximus, quo passu distinctio, eodem procedit appetitus; ad appetitum itaque realem necessaria est distinctio realis, ad virtutem sufficit virtualis.

VI. *Vbi nulla distinctio, nullus appetitus.* Infero quartò: Ubi nulla est distinctio, nullum esse appetitum. Malè ergo asserunt nonnulli in intellectu ad seipsum, & in volitione etiam ad seipsum, dari appetitum innatum: imò hoc idem affirmant de iustitiâ, misericordiâ, & reliquis Dei Attributis, quæ omnia dicunt habere appetitum innatum ad seipsa. Sed contrâ: quamvis namque omnes in sole appetitum innatum statuunt ad lucem, in igne ad calorem, &c. nullus tamen in sole appetitum statuit ad seipsum, nec in re ullâ ad aliquid à se non distinctum.

VII. *Volitio terminata ad Omnipotentiam, non habet appetitum innatum ad illam.* Dices: Volitio divina terminari potest ad iustitiam, vel omnipotentiam: Deus enim, ut Sectione primâ diximus, amat se, & perfectiones suas intrinsecas; ergo volitio Divina habet appetitum ad illas, cum tamen ab eâ realiter non distinguantur; ergo dari potest appetitus innatus ad aliquid non distinctum. Respondetur primò: inter volitionem & Iustitiam, ac reliqua Attributa, dari distinctionem saltem virtutem; hæc autem, ut numero quinto dixi, sufficit ad appetitum innatum virtutem fundandum; alia autem inter hæc non reperitur.

VIII. *Appetitus innatus & elicitus in quo distinguantur.* Respondetur secundò: Volitionem divinam terminatam ad Omnipotentiam, Iustitiam, & reliqua Attributa, esse ad modum appetitus potius eliciti, quam innati; ad ea enim terminatur tanquam ad objecta, & intentionaliter, non ex inclinatione & quasi pondere naturæ. In hoc ergo, inter alia, differunt appetitus innatus & elicitus;

quod hic essentialiter requirat potentiam intentionalem, ut intentionalem, modòque semper intentionali in terminum tendat, tanquam in objectum: appetitus verò innatus, etsi interdum sit etiam actus intentionalis, non tamen tendit intentionaliter, nec terminum respicit ut objectum, sed modo rebus intentionalibus & non intentionalibus communi.

Exempli gratia, actus voluntatis quo homo quispiam appetit divitias; hic, inquam, actus, respectu variorum, & secundum diversum modum tendendi, est & appetitus elicitus, & innatus. Respectu itaque divitiarum, in quas tendit intentionaliter, & tanquam in objectum, est appetitus elicitus; at verò prout respicit suam durationem, ubicationem & alias affectiones sibi connaturaliter debitas, est appetitus innatus. Unde etiam infero, actum voluntatis, quando supra se reflectit, esse respectu sui appetitum elicitem, non innatum, ob rationes jam allatas.

SECTIO SEXTA.

Vtrum amor quem erga seipsum habet Deus, sit amicitia, an concupiscentia.

AD hujus decisionem quaestionis, notanda differentia inter amorem seu affectum concupiscentia, benevolentia, & amicitia, quam optimè declarat P. Erice hic, tract. secundo, Disputatione decima-quartâ, cap. 3. Amor ergo *Concupiscentia* est affectus quo nobis ipsis aliquid amamus, & in illud tendimus ut est bonum nostrum, in proprio scilicet commodo sistendo; ut cum quis doctrinam desiderat, non quòd per eam prodesse aliis possit, sed quia ipsi bona est & commoda. *Benevolentia* est actus quo alteri bonum volumus quia illius bonum est, ex affectu nimirum erga eum, & complacentiâ in illius personâ. *Amicitia* denique idem affectus est cum benevolentia, sed amorem reciprocum requirit, & ut persona amata amantem redamet, estque *mutua benevolentia*: quo sensu dixit Aristoteles 9. Ethic. cap. 5. & S. Thomas 2. 2. quaest. vigesima-septimâ, artic. secundo Corp. benevolentiam esse initium amicitia, seu amicitiam inchoatam: habent se proinde amicitia & benevolentia ut includens & inclusum.

Hinc ad quaestionem respondeo, amorem, quem vel Pater æternus, vel alia Divina Persona ad seipsam habet, sibi que per actum complacentia vult sua bona intrinseca, non esse amorem amicitia. Ratio est clara; ad amorem enim, secundum omnes, requiritur distinctio, seu alteritas: Pater autem non distinguitur, nec est alter à seipso.

Si verò sermo sit de amore Patris æterni erga Filium, & universim unius Personæ Divinæ erga aliam, P. Erice citatus negat num. decimo-octavo, amorem illum esse affectum amicitia, defectu etiam alteritatis: ad amicitiam namque, inquit, requiritur distinctio, non personalitatum, sed naturarum. Ait itaque ad amicitiam, per accidens se habere distinctionem Personarum, per se verò requiri distinctionem naturarum, sicque addit, si duæ naturæ terminarentur eadem personalitate, posse inter eas intercedere amicitiam. Quæ sententia mihi videtur amplectenda. Nonnulli tamen consent, ad amicitiam sufficere distinctionem personalitatum.

Ratio

IX. *Exemplo de claratur differentia inter appetitum innatum & elicitem.*

Volitio respectu appetitus innati, elicitem.

I. *An Deus amet amicitia.*

Quomodo differant Concupiscentia, benevolentia, & amicitia.

II. *Amor Patris æterni ad seipsum, non est amor amicitia.*

III. *Non est amicitia amor unius Personæ Divinæ erga aliam, est propriè amicitia.*